

Dihantar :

Diterima:

Diterbitkan:

PERSEKITARAN SOSIAL BILIK DARJAH PROGRAM PENDIDIKAN INKLUSIF SEKOLAH MENENGAH DI SABAH

James John^{1*}, Mohd Ali Mohd Abu² & Connie Don Bosco³

¹SMK Taman Ria, Tuaran,

²IPG Kampus Kent, Tuaran &

³Jabatan STEM, IPG Kampus Kent

* Jon76@gmail.com

Abstrak

Pendidikan Inklusif ialah penyertaan MBK belajar bersama murid-murid normal di aliran perdana yang diajar oleh guru perdana. Persekutuan sosial bilik darjah pula adalah kumpulan individu yang membangunkan hubungan dan berkongsi beberapa elemen dalam kalangan semua ahli. Kajian ini bertujuan untuk menentukan tahap persekitaran sosial bilik darjah dari perspektif MBK BP dalam Pendidikan Inklusif sekolah menengah di negeri Sabah. Kajian ini menggunakan instrumen kajian yang diadaptasi dari "What is Happening in this Class" (WIHC) untuk mengukur persekitaran sosial bilik darjah yang terdiri daripada dua aspek iaitu hubungan guru-murid dan interaksi rakan sekelas. Instrumen ini telah ditadbir kepada 108 responden dari 14 sekolah menengah di negeri Sabah. Data dianalisis menggunakan IBM SPSS Statistics 20. Dapatkan kajian mendapat bahawa hubungan guru-murid di tahap sederhana dengan min skor 3.881 (s.p. 0.458). Interaksi rakan sekelas di tahap sederhana dengan min skor 3.801 (s.p. 0.505). Persekutuan sosial bilik darjah (gabungan dua aspek tersebut) di tahap sederhana dengan min skor 3.961 (s.p. 0.496). Dapatkan kajian ini penting untuk digunakan dalam usaha penambahbaikan inisiatif dan program peningkatan kualiti persekitaran pembelajaran bilik darjah serta sekaligus meningkatkan bilangan MBK BP menyertai Pendidikan Inklusif.

Kata kunci: Pendidikan Inklusif, persekitaran sosial bilik darjah

1.0 PENGENALAN

Pendidikan untuk semua menegaskan tentang hak semua kanak-kanak untuk diberi pendidikan tanpa mengira latar belakang sosial manapun perkembangan intelek kanak-kanak tersebut. Dalam pada itu, Kementerian Pelajaran Malaysia (KPM) telah menyediakan Program Pendidikan Khas bagi menyediakan peluang kepada Murid Berkeperluan Khas (MBK) (Jabatan Pendidikan Khas, 2003). Lazimnya, murid ini akan belajar dalam kumpulan sendiri dan terasing daripada murid aliran perdana. Walau bagaimanapun, selaras dengan deklarasi antarabangsa seperti Salamanca Statement (1994), Dakar World Education Forum (2000) dan Convention on the Rights of Persons with Disabilities (UN, 2006) seperti yang dinyatakan dalam Bahagian Pendidikan Khas (2013), konsep Pendidikan Inklusif telah diletakkan sebagai asas dalam melaksanakan ‘pendidikan untuk semua’. Pelaksanaan Pendidikan Inklusif membenarkan MBK ini berada dalam kelas aliran perdana.

Isu utama yang menjadi cabaran dalam peningkatan bilangan MBK yang mendaftar dalam Pendidikan Inklusif ialah adanya perasaan rendah diri, merasa tidak berkemampuan seperti murid normal kerana kemampuan kognitif yang agak lambat berbanding murid perdana dan kurangnya kemahiran bersosial untuk menyesuaikan diri dengan rakan sekelas yang baru dalam kalangan MBK. Hal ini menyebabkan MBK kurang berminat untuk menyertai program ini. MBK yang telah menyertai Pendidikan Inklusif kurang bermotivasi dan terdapat segelintirnya pula kecewa dan mengundur diri (Guterman, 1995; Murni, 2013). Bagi menyokong hasrat kementerian untuk mencapai sasaran 75 peratus MBK negara mendaftar dalam Program Pendidikan Inklusif, kajian-kajian berkaitan Pendidikan Inklusif adalah perlu dilaksanakan. Oleh yang demikian, kajian ini adalah bertujuan untuk menentukan tahap persekitaran sosial bilik darjah dalam kalangan MBK BP (Masalah Pembelajaran) dalam Pendidikan Inklusif sekolah menengah di negeri Sabah.

2.0 KAJIAN LITERATUR

Murid Berkeperluan Khas (MBK) ertiaya murid yang diperakuan oleh pengalaman perubatan, ahli optik, ahli audiologi atau ahli psikologi mengikut mana-mana yang berkenaan, sama ada dalam perkhidmatan kerajaan atau tidak, sebagai murid yang mempunyai ketidakupayaan penglihatan, ketidakupayaan pendengaran, ketidakupayaan pertuturan, ketidakupayaan fizikal, masalah pembelajaran atau mana-mana kombinasi atau ketidakupayaan serta masalah yang telah dinyatakan di atas. Terdapat enam kategori MBK seperti yang dibincangkan berikut (Jabatan Peguam Negara, 2013).

Commented [WU1]: Single spacing, font 12, bold, uppercase, Times New Roman

Commented [WU2]: (*) corresponding author

Commented [WU3]: Font 12, Times New Roman

Commented [WU4]: Affiliation, Italic, Font 10, Times New Roman

Commented [WU5]: corresponding author's email only, font 9, italic, Times New Roman

Commented [WU6]: Font 11, Bold, Times New Roman

Commented [WU7]: Font 9, Times New Roman, Italic

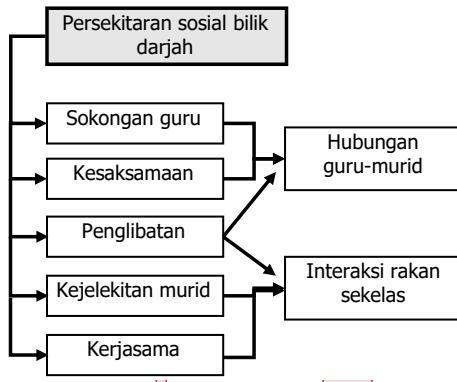
Commented [WU8]: Font 11, Bold, Times New Roman

Commented [WU9]: Font 9, Italic, Times New Roman

Commented [WU10]: Font 11, Bold, Time New Roman

Commented [WU11]: Text, Font 10, Time New Roman, Single Spacing

Commented [WU12]: citation according to APA System

Rajah 1: Kerangka konsep kajian

Commented [WU13]: Font 10, Bold

Commented [WU14]: Font 10

3.0 METODOLOGI

Kajian ini telah dilaksanakan melalui pendekatan kajian kuantitatif dan rekabentuk tinjauan (Creswell, 2005; Fraenkel dan Wallen, 2010). Populasi kajian adalah MBK BP (tingkatan 1, tingkatan 2 dan tingkatan 4) di dalam kelas Pendidikan Inklusif di sepuhul daerah di Sabah (dalam kajian ini disebut sebagai kawasan Pantai Barat Sabah) iaitu Keningau, Tenom, Nabawan, Papar, Kota Kinabalu, Penampang, Tuaran, Kota Belud, Kudat dan Sipitang (14 sekolah menengah yang melaksanakan Program Pendidikan Inklusif). Pemilihan kawasan Pantai Barat Sabah sebagai kawasan populasi kajian adalah berdasarkan kawasan ini mewakili tiga bahagian (Bahagian Kudat, Bahagian Pantai Barat dan Bahagian Pedalaman) daripada lima bahagian negeri Sabah (Bahagian Kudat, Bahagian Pantai Barat, Bahagian Pedalaman, Bahagian Sandakan dan Bahagian Tawau). Dalam kajian ini, memandangkan bilangan populasi MBK Pendidikan Inklusif di beberapa sekolah menengah di Sabah agak terhad, maka adalah dicadangkan agar semua MBK BP dalam Pendidikan Inklusif dijemput menjadi responden dalam penyelidikan ini. Cara ini dapat memastikan jumlah responden yang lebih besar, supaya sentiasa dapat memenuhi syarat saiz sampel semasa ujian statistik dalam analisis data dan memperolehi generalisasi tentang populasi yang dikaji dengan lebih tepat. Saiz sampel sama dengan saiz populasi atau sekurang-kurang memenuhi jadual persampelan Krejcie dan Morgan (1970).

4.0 KEPUTUSAN

Sebanyak 108 borang soal selidik yang diisi dengan lengkap oleh MBK BP telah diterima dan dianalisis. Bilangan ini tidak sama dengan saiz populasi seperti sasaran awal kajian. Walau bagaimanapun, bilangan ini memenuhi Jadual Krejcie dan Morgan (1970) iaitu untuk saiz populasi 149 MBK BP memerlukan saiz sampel ≈ 108 MBK BP.

Analisis Demografi

Analisis demografi responden telah dilakukan untuk mengenalpasti maklumat asas responden seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 1 dan Jadual 2. Jadual 1 menunjukkan pecahan responden mengikut jantina di mana, didapati bahawa 61.1% responden adalah MBK BP lelaki dan 38.9% adalah MBK BP perempuan. Jadual 2 pula menunjukkan pecahan responden mengikut umur, didapati bahawa peratus tertinggi responden adalah MBK BP berumur 16 tahun (24.1%) diikuti oleh MBK BP berumur 14 tahun (23.1%) dan MBK BP berumur 15 (15.7%). Umur MBK BP paling rendah ialah 13 tahun (13.9%) dan paling tinggi 19 tahun (2.8%). Terdapat umur MBK BP yang mencapai 19 tahun iaitu lebih dari umur 17 tahun (umur pelajar tingkatan 5 di kelas perdana) kerana polisi Pendidikan Khas yang membenarkan MBK BP bersekolah sehingga umur 19 tahun kerana mempunyai tahap perkembangan kognitif yang lebih rendah berbanding dengan murid perdana.

Jadual 1: Pecahan responden mengikut jantina

Commented [WU15]: Font 10, Bold

Commented [WU16]: Font 10

Jantina	Frekuensi	Peratus %
Lelaki	66	61.1
Perempuan	42	38.9
Jumlah	108	100.0

Jadual 2: Pecahan responen mengikut umur

Umur (Tahun)	Frekuensi	Peratus %
13	15	13.9
14	25	23.1
15	17	15.7
16	26	24.1
17	13	12.0
18	9	8.3
19	3	2.8
Jumlah	108	100

5.0 PERBINCANGAN

Kajian ini mendapati bahawa skor min keseluruhan bagi aspek persekitaran sosial bilik darjah adalah 3.881 (s.p. 0.458) iaitu di tahap sederhana. Manakala, skor min bagi subaspek hubungan guru-murid adalah 3.801 (s.p. 0.505) iaitu di tahap sederhana dan subaspek interaksi rakan sekelas adalah 3.961 (s.p. 0.496) juga di tahap sederhana (rujuk Jadual 11). Dapatkan ini menunjukkan bahawa MBK BP dalam Pendidikan Inklusif mempunyai persepsi bahawa kelas Pendidikan Inklusif sekolah menengah kawasan pantai barat di negeri Sabah memberikan persekitaran sosial bilik darjah yang kondusif di tahap sederhana kepada para MBK BP yang memasuki kelas Pendidikan Inklusif di kelas perdana. Dapatkan tahap persekitaran sosial bilik darjah ini adalah sama seperti dapatan yang pernah dilaporkan oleh Murugan (2013) tentang kajiannya kepada 445 tingkatan empat dari beberapa sekolah menengah di daerah Sipitang. Pengkaji tersebut melaporkan bahawa pengukurannya tentang tahap persekitaran sosial bilik darjah menggunakan instrument yang sama dengan kajian ini iaitu soal selidik WIHIC adalah di tahap yang sederhana.

Aspek hubungan guru-murid dibahagikan kepada tiga elemen iaitu sokongan guru, penglibatan murid dengan guru dan kesaksamaan layanan guru. Setiap elemen ini masing-masing mendapat skor min 3.894 (s.p. 0.571), 3.641 (s.p. 0.764) dan 3.788 (s.p. 0.552) iaitu juga di tahap yang sederhana (Jadual 4.11). Dapatkan kajian ini adalah selaras dengan kajian Wong dan Che Nidzam (2016) terhadap 300 murid tingkatan empat di tiga buah sekolah menengah di daerah Bintulu, Sarawak yang mendapati bahawa interaksi guru dengan murid adalah di tahap yang sederhana. Dapatkan ini juga selaras dengan kajian yang lakukan oleh Irwan, Mohd Marzan dan Abdul Razaq (2018) terhadap 200 murid tingkatan empat di beberapa sekolah menengah di Negeri Sembilan yang mendapati bahawa tahap sokongan guru kepada murid-muridnya adalah di tahap sederhana, dan dapatkan kajian Murugan (2013) yang mendapati tahap penglibatan murid dengan guru dan kesaksamaan layanan guru kepada murid-murid tingkatan empat di beberapa sekolah menengah di daerah Sipitang, Sabah ialah di tahap sederhana.

6.0 KESIMPULAN

Kajian ini telah dapat mengenalpasti tahap persekitaran sosial bilik darjah dalam Pendidikan Inklusif sekolah menengah di negeri Sabah. Tahap persekitaran sosial bilik darjah yang berada di tahap sederhana menggambarkan bahawa kualiti persekitaran sosial bilik darjah masih perlu ditingkatkan lagi bagi menambahbaik kualiti pembelajaran MBK BP dalam kelas Pendidikan Inklusif. Usaha meningkatkan kualiti persekitaran bilik darjah Pendidikan Inklusif juga penting bagi meningkatkan bilangan MBK BP yang akan menyertai kelas Pendidikan Inklusif dan seterusnya meningkatkan kemenjadian murid yang positif dalam kalangan MBK BP yang amat memerlukan perhatian khusus dalam proses pembelajaran.

RUJUKAN

- Aldridge, J.M., Fraser, B.J. dan Huang, T.C.I. 1999. Investigating Classroom Environments in Taiwan and Australia with Multiple Research Methods. *The Journal of Educational Research*. 93(1): 46-62.
Aldridge, J., Fraser, B. dan Ntuli, S. 2009. Utilising Learning Environment Assessments to Improve Teaching Practices Among In-Service Teachers Undertaking a Distance-Education Programme. *South African Journal of Education*. 29:147-170.
Charalampous, K. dan Kokkinos, C.M. 2017. The “What is Happening in This Class” Questionnaire: A Qualitative Examination in Elementary Classrooms. *Journal of Research in Childhood Education*. 31(3).
Creswell, J.W. 2005. Educational Research Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research. Edisi ke 2. Upper Saddle River, New Jersey: Pearson Merril Prentice Hall.
Chua, Y.P. 2012. *Asas Statistik Penyelidikan*. Edisi ke-2. McGraw Hill. Kuala Lumpur: 241.
Bendova, P. dan Fialova, A. 2015. Inclusive Education of Pupils with Special Educational Needs in Czech Republic Primary Schools. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. 171:812-819.

Commented [WU17]: Font 9, Times New Roman, single spacing, APA System